

УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ

Укладач – доцент кафедри публічного управління та адміністрування, к. п. н., доцент
І. М. Шупта

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Управління змінами» складена відповідно складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ЗВО СВО «Бакалавр» спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інтегрована сукупність управлінських відносин у процесі управління індивідуальними, груповими та організаційними змінами на підприємстві.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни базується на знаннях, отриманих при вивченні навчальних дисциплін «Адміністративний менеджмент», «Етика ділового спілкування», «Конфліктологія», «Менеджмент», «Мотиваційний менеджмент», «Психологія», «Публічне управління», «Самоменеджмент», «Служба в органах місцевого самоврядування», «Соціологія», «Управління персоналом в організаціях публічної сфери», «Філософія».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є: оволодіння практичними знаннями та набуття практичних навичок з організації процесу управління змінами.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- розуміння сутності змін та природи їх виникнення;
- формування наукового світогляду й знань із технологій та методів управління змінами в організаціях;
- вивчення особливостей функціонування організацій в умовах безперервних змін.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи компетентності:

знання:

- теоретичні основи управління змінами;
- сутність та зміст індивідуальних, організаційних та командних змін;
- роль керівництва в управлінні змінами;
- зміст розвитку організації в сучасних умовах та проблеми управління опором змінам;
- сутність та зміст структурних змін;
- місце управління змінами в стратегічному розвитку організації;
- сутність та зміст змін корпоративної культури та змін на основі інформаційних технологій.

вміння :

володіти навичками управління індивідуальними, командними, організаційними та структурними змінами.

способи мислення : розкриття відносин між предметами, виявлення зв'язків відділення їх від випадкових збігів за допомогою наочно-дієвого та словесно-логічного мислення мислення

професійні, світоглядні і громадянські якості :

- культура етико-ділового мислення й поведінки;
- цілеспрямовано використовувати багатий арсенал методів, вимог, технологій, прийнятих в його майбутній професійній діяльності;
- аналіз процесів ділового життя і конфліктних ситуацій;
- мистецтво вирішення професійних завдань з урахуванням моральної цінності людської особистості.

морально-етичні цінності: уважність, чуйність, чемне ставлення до людей, інтелігентність; здатність здійснювати ефективні міжособистісні комунікації; здатність до постійного удосконалення емоційних здібностей як інструменту розвитку у майбутніх фахівців навичок управління на індивідуальному, міжособистісному та груповому рівнях.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин – 3 кредитів ЄКТС.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи управління змінами

Природа виникнення змін. Сутність змін у природі та у відкритих соціально-економічних системах (їх взаємозв'язок). Організаційна досконалість – основа організаційних змін. Основні складові організаційної досконалості за Дж. Харінгтоном (процеси, проекти, зміни, знання, ресурси). Класифікація видів змін.

Тема 2. Індивідуальні зміни

Навчання та зміни. Особистість та зміни. Види компетентностей. Теорії навчання. Модель Д. Колба. Таксономія Б. Блума. Біхевіористський, когнітивний, психодинамічний, гуманістично-динамічний підходи до змін. Управління своїми та чужими змінами. Розроблення індивідуальних планів управління поліпшення результатів роботи. Заходи перед початком та після ініціювання змін. Характеристика концепції організації, що навчається, як провідника змін.

Тема 3. Командні зміни

Поняття групи та переформування в команду. Типи корпоративних команд. Вплив індивідуумів на динаміку команди. Способи ініціювання адаптації команд до організаційних змін. Етапи змін команд за Б. Такманом. Основні стадії розвитку команд та їх характеристика. Типологія учасників команди за М. Белбіним. Пастки В. Біона. Проведення оцінювання стану організації та підготування документів, що описують бачення ключових чинників розвитку команди та організації загалом. Розроблення цілей з результатів роботи організації. Вивчення бажаних стандартів поведінки.

Тема 4. Організаційні зміни

Моделі та підходи до організаційних змін. Принципи роботи організації з використанням організаційних метафор, що характеризують сутність підходів до змін. Організація як машина, політична система, організм, потік і трансформація (метафори Г. Моргана до організаційних змін). Моделі змін (модель К. Левіна, формула змін Р. Бекхарда, модель узгодження Надлера і Ташмена, системна модель П. Сенге). Цикл змін за Ф. Коттером. Моделі організаційних перетворень. Умови, елементи та фактори ефективності організаційних перетворень. Реформування організації.

Тема 5. Роль керівника в управлінні змінами

Ефективне лідерство. Матриця взаємозв'язків: метафора організації та необхідний тип керівництва. Стилi та навички керівника змін. Менеджери та лідери : спільне та відмінне (за У. Беннісом). Характеристика «єдналих керівників» за Дж. Ліпман-Блюменом. Самоаналіз та внутрішні ресурси управління змінами. Емоційна компетенція управління

Тема 6. Розвиток організації в сучасних умовах та проблеми управління опором змінами

Управління опором змінам. Формування інноваційної організаційної культури. Оцінювання економічної ефективності варіантів технологічного, організаційного, економіко-фінансового та інших видів розвитку підприємства з врахуванням опору змінам. Оцінювання рівня опору змінам. Розроблення рекомендацій зі зниження опору.

Тема 7. Структурні зміни

Сутність реструктуризації. Реструктуризація з позиції індивідуальних змін (модель Ноєра). Треступінчаста модель К. Левіна. Причини реструктуризації. Критичні чинники успіху змін. Моніторинг та аналіз змін. Роль команд в процесі реструктуризації.

Тема 8. Управління змінами в стратегічному розвитку організації

Стратегія інтенсивного зростання. Процеси диверсифікації. Інтеграційні процеси та

зміни в організаціях. Причини об'єднання та поглинання. Переваги та недоліки різних організаційних структур та об'єднань. Висновки з досліджень вдалих і невдалих поглинань. Принципи поглинання та об'єднання для координаторів змін.

Тема 9. Зміни корпоративної культури

Основні принципи успішної корпоративної культури. Регулювання діяльності організації. Ребрендинг. Створення бренду працедавця.

Тема 10. Зміни на основі інформаційних технологій

Стратегія та інформаційні технології. Стратегічна сітка Кеша для оцінювання інформаційних технологій в організації. Триступеневий підхід до управління змінами ІТ. Зміни процесів та корпоративної культури. Нові правила інформаційного суспільства.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аблязов Р. А. Командний менеджмент : [Навч. посіб.] / Аблязов Р. А., Падурець Г. І., Чудаєва І. Б. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 352 с.
2. Василенко В.О. Інноваційний менеджмент : [Навч. посіб.] / В. О. Василенко. – К.: ЦУЛ, 2003. – 356 с.
3. Виханский О. С. Менеджмент : [Учеб. 3-е изд.] / О. С. Виханский, А. Н. Наумов. – М.: Гардарики, 1999.–528 с.
4. Власова А.М. Інноваційний менеджмент : [Навч. посіб.] / А. М. Власова. – К.: Знання, 1997. – 92 с.
5. Гончарова Н. П. Маркетинг инновационного процесса : [Учеб. пособ.] / Н. П. Гончарова, П. Г. Перерва. – К.: 1998. – 267 с.
6. Гринев В.Ф. Инновационный менеджмент : [Учеб. пособ.] / В. Ф. Гринев. – К.: МАУП, 2000. – 114 с.
7. Дмитренко Г. Стратегический менеджмент: целевое управление персоналом организаций : [Учеб. пособ.] / Г. Дмитренко.- К.: МАУП, 1998.-188 с.
8. Должанський І. З. Управління потенціалом підприємства : [Навч. посіб.] / Должанський І. З., Загорна Т. О., Удалих О. О., Герасименко І. М., Ращупкіна В. М. – К.: Центр навч. літер., 2006. – 362 с.
9. Инновационный менеджмент : [Учеб. для вузов] / Ильенкова С. Д., Гожберг Л. М., Ягудин С.Ю. и др.; Под ред. С.Д.Ильенковой. – М.: Банки и биржи, 1997. – 327с.
10. Кини Р. Принятие решений при многих критериях: предпочтения и замещения: Учеб. пособ./ Р. Кини, Х.Райфа. – М.: Радио и связь, 1981. – 560 с.
11. Кужева С. Н. Управление изменениями : [Электрон. учеб. пособ.] / С. Н. Кужева. – Режим доступа : http://biblio.cimpo.univer.omsk.su/index.php?option=com_docman&task=cat_%view&gid=62&Itemid=35&mosmsg=%C2%FB+%EF%FB%F2%E0%E5%F2%E5%F1%FC+%E7E0%E9%F2%E8+%F1+%E7%E0%EF%F0%E5%F9%E5%ED%ED%EE%E3%EE+%E4%EE%EC%E5%ED%E0.+%28www.google.com.ua%29. – Назва з титул. екрану.
12. Лісун Я. В. Формування системи управління змінами на підприємстві як чинник стратегічного партнерства [Електронний ресурс] / Я. В. Лісун, О. М. Міх // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Режим доступу : http://er.knutd.com.ua/bitstream/123456789/1297/1/20160325_102.pdf. – Назва з титул. екрану.
13. Микитюк П. П. Інноваційний менеджмент : [Навч. посіб.] / П. П. Микитюк. – К.: Центр навч. літер., 2007. – 400 с.
14. Савченко О. Р. Управління змінами в сучасних соціально-економічних системах[Електрон. ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ape_2012_3_4.pdf. – Назва з титул. екрану.
15. Стеців С. Р. Сутність та етапи управління змінами на підприємстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/13291/1/026_Sutn%D1%96st%20ta%20etapi%20up_155_161_714.pdf. – Назва з титул. екрану.
16. Фединець Н. І. Управління змінами на основі інформаційних технологій [Електрон

ресурс] Режим доступу : http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2012_3_1/027-031.pdf. – Назва з титул. екрану.

17. Черваньов Д. М. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України : [Навч. посіб.] / Д. М. Черваньов. – К.: Знання, 1999. – 514 с.

18. Шелудько В. М. Управління змінами : Курс лекцій для студентів спеціальності «Менеджмент організацій і адміністрування» [Електрон ресурс] Режим доступу : http://knau.kharkov.ua/uploads/passport/fme/mo/mo_m/docx/09.pdf. – Назва з титул. екрану.

19. Шупта І. М. Формування психологічно оптимального колективу працівників із різними рівнями розвитку свідомості при управлінні змінами / І. М. Шупта // Матеріали конференції професорсько викладацького складу по результатах досліджень за 2012 рік, 29-30 травня 2013 року/ Полтава : РВ ПДАА, 2012. – С. 135 – 137.

20. Schupta I. Knowledge as a key element of the organizational excellence's model in the process of change management / I. Schupta // Journal of the Association of Management 1901 «SEPIKE», 2015, № 8, pp. 34-39. Journal is indexed by «INDEX COPERNICUS» ICV 5.15.

Допоміжна

1. Афонин А. С. Мотивация труда : [Учеб. пособ.] / А. С. Афонин. – К. : МАУП, 1996. – 325 с.

2. Балабанов И. Т. Инновационный менеджмент : [Учеб. пособ.] / И. Т. Балабанов. – СПб: Издательство «Питер», 2000. – 208 с.

3. Баранчеев В. П. Управление знаниями в инновационной сфере : [Учеб.] / В. П. Баранчеев. – М.: «Благовест-В», 2007. – 272 с.

4. Власова А. М. Інноваційний менеджмент : [Навч. посіб.] / А. М. Власова, Н. В. Краснокутська. – К. : КНЕУ, 1997. – 292 с.

5. Гуняр Ф. Ж. Преобразование организации : Пер. с англ. : [Моногр.] / Ф. Ж. Гуняр, Д. Н. Кели. – М.: Дело, 2000. – 376 с.

Інформаційні ресурси

1. Business Week [Електронний ресурс] / Електронне видання. – Режим доступу : <http://www.businessweek.com/>. – Назва з титул. екрану.

2. Focus [Електронний ресурс] / Електронне видання. – Режим доступу : <http://www.focus.de/>. – Назва з титул. екрану.

3. Paris Match [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.parismatch.com/Actu-Match/Environnement/>. – Назва з титул. екрану.

4. Stern [Електронний ресурс] / Електронне видання. – Режим доступу : <http://www.stern.de/>. – Назва з титул. екрану.

5. Библиотека открытого доступа «Киберленинка» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/about>. – Назва з титул. екрану.

6. Библиотека on-line [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.studentu.org.ua/index.php?do=static&page=men>. – Назва з титул. екрану.

7. Библиотека Тернопільського національного економічного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.tneu.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=897:2012-03-14-07-04-15&catid=28:2011-11-24-10-53-00. – Назва з титул. екрану.

8. Діловий вісник – виробничо-практичний журнал Торгово-промислової палати України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ucci.org.ua/synopsis/dv/aboutdv.ua.html>. – Назва з титул. екрану.

9. Інтернет-портал для управлінців Менеджмент.com.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.management.com.ua/about.php>. – Назва з титул. екрану.

10. Контракты [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://archive.kontrakty.ua/>. – Назва з титул. екрану.

11. Персонал : Електронний журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://personal.in.ua/>. – Назва з титул. екрану.